

نقش والدین در پیشگیری از اعتیاد

مهدی عامری^۱ و محمد امیریان^۲

۱عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور

۲دانشجوی کارشناسی ارشد، مشاور توانبخشی دانشگاه پیام نور واحد سمنان

چکیده

مقاله حاضر به بررسی نقش والدین در پیشگیری از اعتیاد پرداخته و راهکارهایی را جهت مقابله با اعتیاد ارائه می دهد. اطلاعات مورد نظر آن از راه مطالعات کتابخانه ای و مراجعه به سایت های اینترنتی گردآوری شد. سوءمصرف مواد نتیجه تعامل متغیرهای فردی، خانوادگی، اجتماعی و همسالان است که در این میان خانواده نقش مرکزی در شروع و تداوم مصرف مواد بازی می کند. مروری بر پژوهش ها نشان می دهد که در هر خانواده شرایط و ویژگی هایی وجود دارد که می تواند کودکان و نوجوانان را به مصرف مواد مخدر تشویق کند یا آنها را از خطر سوءمصرف مواد دور نماید. عوامل مربوط به والدین که ممکن است باعث افزایش خطر مصرف مواد در کودکان و نوجوانان شود، دامنه ی گسترده ای مانند مصرف مواد در والدین، مدیریت نادرست خانواده توسط والدین، کمبود نظارت بر اعضای خانواده، بی توجهی والدین به مشکلات فرزندان، تعارضات خانوادگی به ویژه طلاق و جدایی والدین، سوءرفتار جنسی یا بدنی، مشکلات اقتصادی و بی میلی فرزندان به والدین را شامل می شود. این ویژگی ها عوامل خطری هستند که در بسیاری خانواده ها وجود دارد و می تواند اثر بسیار مخربی بر فرزندان به جا بگذارد. علاوه بر این عوامل، بعضی خصوصیات مثبت نیز در خانواده وجود دارد که می تواند کودکان و نوجوانان را در مقابل خطر سوءمصرف مواد محافظت کند. این خصوصیات، عوامل محافظ یا پشتیبان نامیده می شود. برخی از این عوامل عبارتند از: روابط خانوادگی قوی، فرزندپروری صحیح، مسئولیت پذیری مشترک، انتظارات روشن و شفاف، اختصاص زمان برای یکدیگر، و حس اعتماد متقابل در اعضای خانواده. در مجموع می توان چنین نتیجه گرفت که والدین نقش محوری را در پیشگیری از اعتیاد دارند. در بین مولفه های مرتبط با والدین، سبک های فرزندپروری، سبک های دلبستگی، مصرف مواد در خانواده و تعارضات خانوادگی بیشترین ارتباط را با سوءمصرف مواد دارند. لذا تحکیم بنیان خانواده همراه با آموزش برای کل سیستم خانواده نقش مهمی در پیشگیری از سوءمصرف مواد دارد.

واژه های کلیدی: اعتیاد، پیشگیری، نقش والدین